VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL VI. Nr. 12 DECHEMVRIE 1939

SĂRBĂTORI FERICITE!

VALEA MORARULUI (BUCEGI)

Foto-Manolescu

(Clişeu: „România" revista O. N. T.)

Anul VI Cluj, Dechemvrie 1939 Nr. 12

VIAȚA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN
EPISCOPUL CLUJULUI

Trecut în reg. special dela Trib. Cluj S. III, Nr. 114/1938. Bun de imprimat

INCIZII ÎN ACTUALITATE

ȘTIINȚA IN SERVICIUL RĂULUI

de GRIGORIE T. MARCU

Cunosc un om care a spus că „înțelepciunea lumii acesteia nebunie este". Puțini au fost încli= nați să subscrie o atât de drastică sentință la a= dresa omnipotentei și atât de celebratei „cucoana rațiune", cum o numea cineva. In numele ei, omul s'a luat la trântă cu natura – și a reușit, ce=i drept, să=i smulgă multe din tainele ei. In numele rațiunii cocoțate pe scau= nul supremei valori, omul a sfidat pe Dumnezeu, sau – ca să gate mai re= pede cu atât de incomoda lui prezență în lume – l=a negat deadreptul. Au fost vremuri când rațiunea a primit din partea anumi= tor oameni onoruri cul= tice pe cari ea nu le=a pretins niciodată. Titanis= mul se răsfăța cu frenezie de destrăbălat pângărind și distrugând altarele de pe cari Fiul lui Dumne= zeu potolește cu invinci= bila=i putere bestia care urlă în atâția din noi.

D. Bâșcu și C. Mihăescu: Botezul Domnului

Dar istoria cunoaște și nenumărate momente în cari omenirea – după= ce a sorbit până la fund paharul amărăciunilor pricinuite de deslănțuirea instinctelor ei minore – s'a prăbușit obosită la pi= cioarele Crucii pe care a profanat=o cu spurca= tele=i vorbe și fapte. La atari răscruci ale frămân= tărilor ei inutile, omul care a spus că „înțelep= ciunea lumii acesteia nebunie este", era aprobat de milioane de oameni cu trupurile sfârtecate de oțelul ucigător, și de tot atâția orfani și văduve cari rămâneau la discreția unui singur „sprijin" salvator: mizeria și moartea. Omului aceluia i se recunoștea, în sfârșit, că avusese deplină dreptate, căci el dela Dumnezeu era și Cerul însuși grăia prin gura=i binecuvântată.

Cât a ținut minte omenirea acest adevăr? Ne=a arătat nu de mult un îndepărtat bubuit de tun. Și cele ce se vor mai petrece de=acum încolo...

In orice caz, un lucru e absolut sigur: iarăși scârțâie carul, iarăși troz= nește din toate încheietu= rile acest splendid bloc cu nu știu câte etaje pe care=l numim civilizație.

Pun rămășag că dacă ai fi cutezat înainte cu câteva luni să=i spui ci= vilizației pe numele cei adevărat – adică *babilo= nie* – riscai să umbli bătut sau cel puțin arătat cu degetul de emancipații cari țin de urât trotoarelor și cafenelelor. Vătămarea lui Dumnezeu și a celor mai scumpe ființe ale noastre – gândiți=vă la atâția inși al căror voca= bular se reduce la un pachet de sudalme – nu pricinuia nici pe sfert a= tâta revoltă în conștiința căldărită a acestui veac amărât și beteag ca in= sultarea rațiunii și a civilizației.

Biserica lui Hristos cu toți oamenii ei, a avut multe de pătimit din pricina atitudinii de=o cu= viincioasă rezervă pe care a luat=o față de înțe= lepciunea lumii acesteia. A fost acuzată că e anti= progresistă și anacronică. A fost învinuită de obs= curantism și nu odată s'au ridicat glasuri de hulă cari o denunțau în gura mare, că ar cultiva igno=

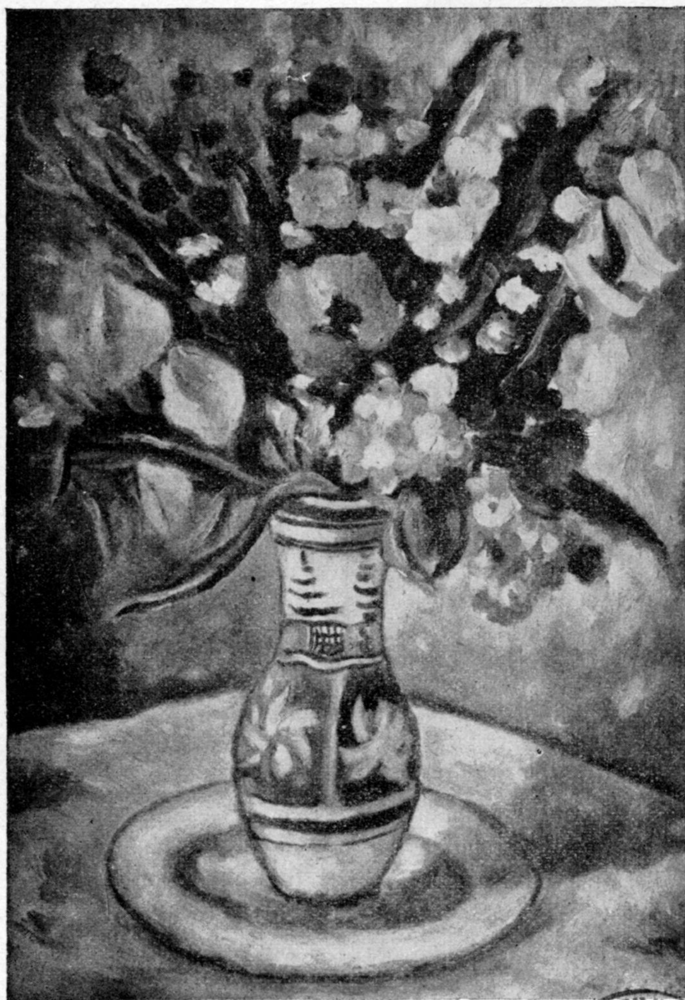
ranța în sânul noroadelor, ca să le poată stăpâni mai ușor.

Cu tot veninul care i-a fost aruncat în obraz, Biserica lui Hristos n'a schițat nici cel mai mărunt gest de răsbunare revanșardă, n'a ars pe rug nici un nemernic și n'a blestemat pe nici un ticălos, ci a răbdat și a așteptat — fără să-și schimbe câtuși de puțin atitudinea de care vorbeam.

Cum se explică acest fapt?

Foarte simplu! Biserica lui Hristos nu judecă gândurile și faptele oamenilor cu măsuri omenești, pentrucă ea nu constitue moșia unui om, nici n'a fost dată în arândă nimănui. Ea e împărăția lui Dumnezeu pe pământ și Dumnezeu este cel ce o stăpânește și grăiește omenirii prin ea. Biserica noastră consideră viața — cu toate amănuntele ei și totdeauna — în funcție de Stăpânul vieții. El, ziditorul a toate și deci și cauza făpturii, este acela care indrumă făptura pe căile cele bineplăcute Lui.

Ce-ar fi dacă Biserica s'ar acomoda capriciilor și poftelor oamenilor, de teama puerilă de-a nu fi ocolită de ei? Ar comite un act de supremă trădare a rostului ei esențial în lume: acela de-a fi în toată bunăvremea stâlp și temelie a adevărului, până la sfârșitul veacurilor. Și prin aceasta, în loc să stârpească babilonia din lume, ar spori-o și mai mult, pentrucă niciodată nu ar putea constrânge un popor să recunoască de lege universal obligatorie modul de gândire al altuia, pentru simplul motiv că această lege nu este stabilită înafara omenirii, ci înlăuntrul ei, de o fracțiune a ei; și ca atare, ar stârni gelozii și susceptibilități și nemulțumiri cu urmări incalculabile. Ingăduiți-mi să anticipez una din acestea: neamul X ar îndrepta gurile de foc ale artileriei sale antiaeriene spre Dumnezeu amenințându-l cu represalii, pentrucă ține cu inamicul Y. Aduceți-vă aminte de războaiele mitologice în cari zeii se amestecau printre luptătorii celor două tabere... și veți înțelege cât se poate de bine că o Biserică dezertoare dela adevărurile ei fundamentale ar nimici tot ceeace a clădit ea însași dealungul celor două milenii. Satan ar rânji mai satisfăcut ca niciodată!

Traian Cornescu: Flori

Biserica nu umblă să impartă și să despartă, ci pe toți să-i facă *una*, dar *în Hristos*, nu după gustul unui om sau al unui popor.

In judecarea acțiunilor omenești ea se călăuzește după *scopul* acestora. Tot ceeace face omul cu intenții bune, cu scop bun, adică tot ceeace nu vatămă pe Dumnezeu și iubirea cu care suntem indatorați față de deaproapele, primește aprobarea ei. Și tot ce păgubește bunul mers al omenirii, e pus sub osândă.

Dumnezeu însuși a făcut lumea și pe om cu un scop anumit, cu un scop bun, și nu numai de trecere de vreme: *ca să fie spre lauda măririi Sale*. Când n'a mai vrut să fie, l-a pedepsit; dar nu ca să-l nimicească, ci ca să se indrepteze. La fel procedează și Biserica, pentrucă ea a fost și trebue să fie pururea singura pâlnie prin care răsună nefalsificate, în urechile oamenilor, chemările Cerului.

Față de eforturile rațiunii omenești, ale cărei rezultate concrete sunt depozitate în știință, Biserica noastră nu a luat niciodată o atitudine ostilă nejustificată suficient. Și să fim siguri că dacă invențiile pe cari le cunoaștem și cele pe cari nu le cunoaștem ar fi avut totdeauna un scop bun, Biserica le-ar fi îmbrățișat fără rezerve. Căci Biserica nu e contra înțelepciunii, ci pentru ea. Cu o condiție: înțelepciunea să stea în slujba binelui, și nu în simbria răului.

Trenul, vaporul și avionul au fost făcute cu scopul de-a scurta distanțele și deci de-a împuțina ostenelile celor ce călătoresc „pe uscat, pe apă și 'n văzduh." Mulțumită lor, medicul bunăoară

se poate deplasa mai repede la căpătâiul unui bolnav şi circulaţia ideilor bune e mult înlesnită.

Dar aceleaşi mijloace de deplasare rapidă au fost puse în slujba distrugerii. Şi trebue să admitem că pagubele pricinuite în avutul şi viaţa semenilor noştri prin simplul fapt că ele există, întrec cu mult binefacerile pe cari le-a recoltat omenirea de pe urma lor. Şi atunci, nu-i mai preferabil să nu le ai, sau dacă ai apucat să-ţi făureşti atari comodităţi pe cari oamenii le intrebuinţează ca să incomodeze pe alţii şi chiar să atenteze la viaţa lor, nu-i mai bine să îndepărtezi dela tine „ochiul care te sminteşte?"

La săvârşirea lucrurilor mici, omul totdeauna purcede cu chibzuinţă. Cântăreşte totdeauna profitul pe care l-ar putea avea din cutare acţiune. Dacă ajunge la concluzia că pierderea ar depăşi profitul, n'ai să-l poţi convinge, oricât de ovreu ai fi, să se angajeze pe calea riscului. Cu lucrurile mari procedează tot întors. Deaceea se păcăleşte aproape totdeauna. Concluzia care rezultă de-aici, nu-i e deloc favorabilă „regelui creaţiunii": să nu se tindă unde nu-i fierbe oala, fiindcă-i incapabil să se măsoare cu forţe ce-i sunt superioare. In cele mari, să se lase călăuzit de Dumnezeu, a cărui tărie n'o egalează - decum s'o depăşască - nici o altă putere din lume.

Citeam deunăzi că celebrul fizician şi chimist francez Edouard Branly, căruia i se datoresc în covârşitoare măsură progresele uimitoare pe cari le-a făcut aplicarea practică a telegrafiei fără fir, e cât se poate de nemulţumit de invenţia sa. Bătrânul care poartă aproape un secol în spinarea-i gârbovită - s'a născut în 1846 - asistă cu inima sfâşiată de durere la măcelul pe care-l înlesneşte radiofonia.

Să nu ni se reproşeze că uităm serviciile pe cari le face telegrafia fără fir naufragiaţilor. Toate S. O. S.-urile disperate cari au fost interceptate, n'au isbutit să salveze dela înec, în douăzeci de ani, atâtea vieţi câte pier într'un singur an de războiu graţie „eminentelor" servicii de semnalare a inamicului pe cari le face telegrafia fără fir beligeranţilor.

Nicicând ştiinţa nu s'a pus cu atâta frenezie în serviciul crimei, ca tocmai în acest veac al invenţiunilor celor mai năzdrăvane. Dar omenirea încă n'a isprăvit cu surprizele. Alte „arme misterioase" sunt pe punctul de-a semăna ruină şi mizerie pe faţa unui pământ care-şi plăteşte atât de scump îndrăznelile prometeice. Şi în ciuda celor ce-şi dau ochii peste cap de atâta admiraţie faţă de născocirile spiritului omenesc, noi vom continua să mergem din rău în mai rău. Iar răul acesta, este opera acelei ştiinţe care a cutezat să se facă stăpână pe spaţiul cosmic al cărui Stăpân unic este Dumnezeu.

Ţărancă din Huedin la roata de tors

„Unde este multă înţelepciune, este şi multă amărăciune şi *celce îşi înmulţeşte ştiinţa îşi sporeşte suferinţa*", cuvânta Eclesiastul (1, 18). Cuvintele lui vor rămânea în veac. Toate celelalte „sunt verba et voces, praetereaque nihil".

MĂRTURISIRE

de Pr. TEODOR CICEU

Neadormite patimi şi ispite
Se zbat în trupul meu ca 'ntr'o cutie;
Mă rod de conştiinţă şi mă 'mbie
Să le slobod în lume ca pe vite.

Eu mă trudesc din răsputeri, Stăpâne,
Să vieţuesc mereu ca la 'nceput,
Mă răsboiesc cu mine, cel de lut,
Ca să revin neprihănit la Tine.

Nemângâiata noastră neputinţă
Işi pleacă azi făptura către Tine:
...Tu lasă-ne nădejdea de mai bine
Şi lasă-ne-un grăunte de credinţă.

UN CRĂCIUN DE TRISTEȚĂ

de Dr. G. L. MUNTEANU

Crăciunul anului 1939 surprinde popoarele lumii intr'o nouă încleştare sângeroasă cu perspective de lungă durată, de mari distrugeri şi vărsări de sânge. Când clopotele bisericilor în amintirea nopții sfinte, care a dat omenirii pe cerescul vestitor al păcii universale, pe propovăduitorul şi realizatorul fericirii umane, în dăngănit melodios şi liniştitor de suflete, vor chema pe creştini să-şi plece ghenunchii cu evlavie în fața măririi lui Dumnezeu, să-şi umple sufletele de bucuria mântuirii, pe întinsul câmpurilor de luptă vor răspunde doar bubuitul armelor ucigătoare şi moartea hâdoasă cu râsul ei înspăimântător. Cerul ne-a hărăzit o zi de bucurie, pârgă a bucuriei vecinice şi universale, iar răutatea oamenească a inlocuit-o cu o zi de cumplită încordare, de nesiguranță generală, de tristeță de moarte.

De unde acest blestem, care după un scurt interval de timp s'a abătut mai crunt, mai fără de nădejde de salvare asupra omenirii? Este cumva o dreaptă pedeapsă divină pentru împietrirea sufletului omenesc în fața chemării continue a bisericii lui Hristos la o viață nouă, mai bună mai frumoasă mai rodnică în fapte ale mântuirii? Sau este o răsvrătire a omului călăuzit de duhul mândriei satanice împotriva a tot ceeace a clădit omenirea pe principiile lui Hristos?

Este şi una şi cealaltă. A premers descreştinarea societății omeneşti, condusă cu abilitate de unelte ale diavolului, oameni certați cu morala, avizi după putere şi mărire, lacomi de înavuțire; inocularea ei cu ademenitoare principii de viață rău înțelese, ca libertate, demnitate, egalitate, mândrie națională; i-a urmat o anihilare organizată a oricărei contra acțiuni prin defăimarea bisericii şi Dumnzeirii, prin desființarea ei; s'a sfârşit prin reacțiunea conservatoare a principiilor pe cari este clădit progresul zilelor noastre.

Războiul de azi nu este un conflict de interese naționale şi economice, ci un conflict de ideologii. Numai drept motive secundare pot fi invocate interesele naționale şi economice, temeiul adânc al deslănțuirii lui, este conflictul dintr'o lume prăvălită pe panta vieții fără de Dumnezeu, şi lumea rămase credincioasă lui Dumnezeu. Intre o lume care ridică rațiunea omenească dincolo de posibilitățile ei, la înălțimea de criteriu absolut, normativ pentru viață şi o lume care menține rațiunea divină la locul de frunte în călăuzirea vieții omeneşti. Este un războiu din cele apocaliptice. Antihrist în luptă cu Dumnezeu.

Sunt zile de grea încercare nu numai pentru popoarele în luptă. Virusul desagregării vieții creştine a infectat întreagă societatea umană. Unde acest virus a fost alimentat de împrejurări externe favorabile, a distrus reacțiunea firească, unde a întâmpinat rezistență mocneşte, menținând sufletul într'o permanentă dilemă. Limitarea vărsării de sânge, grăbirea sfârşitului unui cataclism este în funcție de întărirea conştientă a reacțiunii împotriva mentalității care a deslănțuit războiul. Toți câți işi dau seama de adâncimea pericolului, încearcă cu desnădejde redresarea sufletului omenesc. Monarhi plini de responzabilitatea stăpânirii lor, fac apel la cumințenia popoarelor, la simțămintele lor creştine, pentru a pune capăt vărsării de sânge. Oameni de ştiință pătrunzând în miezul conflictului, se întrepun pentru refacerea morală a sufletului, singurul mijloc de reacțiune împotriva războiului.

Acest apel de redresare sufletească, repetat la noi mai mult poate de cât aiurea, de cei mai competenți factori de răspundere în viața politică şi națională, este o mângăere, este o nădejde spre care trebue să râvnim. El dovedeşte păstrarea

acelei cumințenii firești neamului nostru în fața primejdiilor mari, în ciuda tuturor influințelor streine. El trebue ascultat de fiecare bun român. Este un program de muncă de fiecare clipă, o muncă salvatoare din suferință și pieire. Găsi-vom fiecare energia morală de a pune pe primul plan al vieții noastre legea lui Hristos? Cu aceasta lege in suflete și fapte, vom alunga duhul care ne împerechează, ne fărimițește ca neam, ne imparte străduințele în direcții opuse, ne slăbește, ne seacă puterile de rezistență. Cu cât suntem mai slabi pericolul e mai aproape, cu cât suntem mai tari, cu atât se depărtează. Ne trebue tăria morală a cheagului național și politic pentru rezistența în fața tentativelor de a fi atrași în angrenajul războiului, ne trebue aceeaș tărie pentru a tăia avântul celor ce râvnesc la bogățiile și stăpânirea pământului strămoșesc.

Clopotele biruințelor noastre în noaptea de Crăciun, ne cheamă să ne înarmăm cu tărie și nădejde. Vom merge cu hotărirea strămoșilor noștrii în timpuri de răstriște. Ieși-vom ca și ei, cu sufletul înoit, plin de pacea divină de tăria credinței in invingere, de nădejdea zilelor mai bune.

Zilele de primejdie, sunt zile mari, cari creiază suflete mari. Națiunea care nu poate creia aceste suflete, nu poate înfrunta primejdiile, cade săgetată ca o națiune incapabilă de viață. Dar aluatul care plămădește sufletul mare, este aluatul moralei creștine. Lipsit de acest suport sufletul veacului al 20-lea ori cât de mândru s'ar ridica, în realitate e slab, se clătină și cade la prima lovitură.

In bubuitul tunurilor, instinctul de prevenire a primejdiilor ne călăuzește pașii spre cetatea bisericii lui Hristos. Sinceritatea apropierii de el va revărsa în suflete tăria rezistenței. Când Dumnezeu este cu noi, de cine ne vom teme?

DIN CICLUL DORA

Mi-e sufletul o carte

de EMIL ZEGREANU

Mi-e sufletul o carte
Cu versuri și povești,
Mi-e sufletul o carte
Ce-așteaptă s'o citești.

In filele ne 'ntoarse
De nici o altă mână,
Mi-am îngropat în taină
Simțirea mea păgână.

Mi-e sufletul o carte
Ce-așteaptă s'o citești,
Iți stă deschisă 'n palme
Și nu o răscolești.

Lasă-ți pe ea ochii,
In ei să se răsfrângă,
Și rândurile toate
Subt degete să-ți plângă.

T. Marchini: Portretul doamnei L.

Cântec pentru Lerui Ler

de EMIL ZEGREANU

Din livada cerului
Fluturi de zăpadă
Işi deschid aripile
Peste văi să cadă.

Din păduri se 'ntinde lin
Fumul înserării,
Raiuri de luceferi țin
Stat în apa zării.

Şi la stâna depe deal
Steaua se coboară,
Satele de prin grădini
Tainic se 'ntioară.

Şi prin ulițele mici
Căptuşite 'n vată
Craii poartă în colind
Vestea minunată.

Casele şi-aprind la geam
Ochiuri de lumină,
Şi lui Ler-ui Doamne Ler
Cucernic se 'nchină.

Brazii pe cărări I-aduc
Smirnă 'n blidul lunii,
Ingerii în jurul Lui
Sboară ca păunii.

Noaptea-I cade în genunchi
Cu un pumn de stele,
Plopii de pe 'ntinderi par
Ciobani în giubele

Ce vin ca nişte lumini
Mult cutremurate,
Să îngâne rugăciuni
Maicii Prea Curate.

Drumurile se ascund
Sub flori de zăpadă,
Jivini cu ochii de jar
Caută să-l vadă.

Firea li aduce 'n dar
Aur şi iubire,
Stâna pare un altar,
Dealul - mănăstire.

Rugă pentru 'ntoarcere în vreme

de I. V. SPIRIDON

Doamne,
De câte ori în zeci de chinuite toamne
Ți-am cerut seama:
Dece o-ai smuls atât de timpuriu pe mama,
Şi întrebam, nebun,
Aşa eşti Tu-totbun?
Tu, pentru răzvrătirea mea
N'ai despicat, răzbunător, cu trăznet zările,
Ci mi-ai legat de suflet şi de stea
Sământă grea:
Intrebările.
De-atunci, năuc, îi bat lumii cărările
Şi mă mistue cu setea lor depărtările.
In suflet gem, setoase de răspuns,
Intrebările cari m'au împuns.
M'atrag cu fâlfâiri de taine-abisele,
Adun comori în chingi de versuri: visele.
De-atunci, ca peste-un lan de mirişti stol
De grauri, au pornit să-mi dea ocol
Tristețile Marelui Gol...

. . . .

Dă-mi, Doamne, dă-mi din nou ce-am nimicit:
Copălia mea de gând smerit.
Dă-mi tot ce ai mai scump sub larg de zări:
Credința fără întrebări.

RUGĂCIUNE DE CRĂCIUN

de CONST. GORAN

Către Tine — către Tine,
Prunc din slăvile divine,
Noi, înlăcrimați, venim
Mila Ta ca să cerşim...

..Doar păcate ...doar păcate
Am strâns — daruri blestemate —
Alte daruri nu avem...
Mila Ta în veac o vrem...

Este seară... Fără Tine
Căile-s de moarte pline,
Vrem ca să rămâi cu noi
Păcătoşi şi orbi şi goi...

Ura, Doamne, pretutinde
Ca holera se întinde:
Peste sfintele altare
Flacările cad, barbare...

Cad în desnădejde unii...
Drepții pier şi cresc nebunii,
Fără Tine-i jale-adâncă
Şi păcatul ne mănâncă...

Nu-i lumină... nu-i lumină
Şi noroadele suspină,
Pustiite — turburate,
Iisuse Impărate...

1 DECHEMVRIE

de D. E. NICOARĂ

Slăvită zi, cum n'a mai strălucit alta pe firmamentul existențelor trudnice bimilenare între Tisa și Carpați.

Zi mare, care a crescut de prin văi, coline și munți până în înaltul Cerului milostiv.

Zi sfântă, ca zorile Invierii, sub a cărei cerească putere s'a ridicat piatra de pe mormântul românismului ardelean și în morămintele suferințelor au tresărit strămoșii martiri, sfinții mucenici și eroii luptelor desperate.

Ziua însorită care alungă întunericul trecutului dureros.

Ziua bucuriilor curate în care jalea veacurilor se sfârșește.

Ziua libertăților dorite în care robia de peste suflete și inimi se ridică, lanțurile cad zdrobite, porțile închisorilor se deschid și vajnicii apărători ai drepturilor românești se eliberează.

Ziua biruințelor asupra vrășmașilor neîmpăcați.

Ziua înălțării Neamului către gloria văzduhurilor din veacurile viitoare.

Ziua milelor cerești în care postul, rugăciunile și mătăniile părinților au primit ascultare și plinire.

Ziua isbăvirilor cu dor dorită de patriarhii credințelor străbune.

Ziua făgăduințelor visate din tată în fiu, din veac în veac, prin vijelii și prin furtuni.

Ziua mântuirii proorocite de profeții Neamului oropsit, vândut, părăsit, pălmuit, scuipat, răstignit.

Ziua rugăciunilor de slavă de mulțumită Cerului și de sfântă făgăduință de plinirea poruncii salvatoare: credință și muncă pentru Țară și Rege.

Demian: Pregătiri de nuntă

FILE DINT'UN CARNET

UN CRĂCIUN PRIBEAG

de Pr. FL. MUREȘANU

Sâmbătă 24 a lunei Indrea, anul Mântuirii 1938...

Noaptea sfântă încinsese Berlinul din toate părțile, gata să-l învălue. Roboteala străzilor se retrăgea cu grăbire din calea nopții de pace, a nopții sfinte.

„Stille Nacht, heilige Nacht" cu heralzii ei verzi și încărcați de lumini strălucitoare, furate din cer, ca să lumineze și să încălzească pe pământ toată vatra, și a săracului ca și a celui bogat, vestea încă odată bucuria neamurilor.

Celor ce căzuseră în „laturea și umbra morții" le răsărea iarăși lumina cunoștinței și a vieții.

De unde ajunsese până la fereastra noastră cântecul bradului de Crăciun:

„O Tannenbaum, O Tannenbaum..."

Acest cântec ne-a rupt baierile inimii în care au năvălit toate „Florile dalbe" ale Crăciunului de acasă.

Nu mai puteam sta în camera suficient de rece, deși babei Hassfurth i se părea că face o risipă sacrificând 8–10 brichete de cărbune la zi pentru 30 pfenigi. Am ieșit împreună cu camaradul de cameră și amicul Florița.

In stradă, întârziații, părinți și nepărinți, alergau cu ultimele daruri pentru ai lor.

Crăciunul la Berlin nu-i o sărbătoare de stradă ci de familie; în jurul bradului de Crăciun, probabil ramură din vechiul arbor al închinării teutonice, neamțul în această noapte renunță la berărie și cu religiozitate savurează izul bradului.

Pe compatriotul Boldor nu l-am găsit acasă în „Weimarer Strasse 17 II. tr. r. bei P. Geist.

Atâta bucurie ne rezervasem de noaptea Crăciunului: să colindăm cu gândul și inima acasă. Nu ne puteam lipsi și de această bucurie. Am plecat rătăcitori, mai departe, pe străzile acum cu desăvârșire pustii. Zăpada biciuia peste față și așa am înțeles mai bine cum odinioară doi călători din Nazaretul Galileii, un bătrân și o fecioară, n'au găsit în această noapte loc de dormit în oraș, ci s'au culcat în ieslea dela marginea Vifleemului. Gândul acesta și simțirea legată de el a împlinit cu covârșire toată lipsa. Și așa ne-am pomenit urcând cu colindul spre catul trei din Englische Strasse 1, la Valea și Hann.

Ne făcuserăm planul pe cale să le colindăm de afară dar Frau Rodes ne-a năruit planul. Cum a auzit pași de drumeți la ușa ne-a deschis larg poftindu-ne cu urări de: „Frohe Weihnacht!"

Valea și Hann stăteau la gura sobei. Cărbunii încinși în pară; pe masă câteva crengulițe de brad într'un borcan de sticlă și alături două tăvișoare de carton cu nuci și alte mărunțișuri dulci.

Atmosfera se apropia de cea a Crăciunului, chiar dacă lipsea forfotul sarmalelor și izul de otavă pe care lelea Susană a Dâmbanului o așternea sub fața de masă în noaptea Crăciunului de altădată, când susenii cei de noapte eram de mas la dânșii....

Sunt împrejurări și momente când amintirile te dor și nu le poți obloji decât cu tăcerea.

Ne-am așezat toți patru în jur de masă... „masă rotilată, galbenă de piatră"... și multă vreme n'am putut să sfâșiem tăcerea. Ar fi fost o impietare. Taina Crăciunului pribeag trebuia lăsată să se consume neturburată în jarul celui de acasă, pe vatra inimii fiecăruia. Din ultimele ei pâlpâiri s'a încropit glas de colind. Aveam impresia că vine de undeva de departe, din străfunduri. O ascultam și totuși noi eram cei ce psalmodiam dar privind ca și aevea „Vederea minunată" de lângă Vifleem de care depărtarea ne-a apropiat și mai mult.

Acasă la baba Hassfurth, Kaiser Friedrich Strasse 92, II. r. am găsit și noi într'un borcan câteva crengulițe de brad strânse la mijloc cu o panglică aurie.

La umbra lor pericopa Nașterii dela Luca ni s'a părut mai luminată. Nu ne-ar fi surprins dacă am fi auzit grăindu-ni-se: *„Iată vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; că, în orașul lui David, astăzi vouă s'a născut Mântuitor, care este Hristos Domnul".*

*

Dimineața borcănașul cu bradul de Crăciun zăcea răsturnat pe masă cuptușit de o haină. „Nu știu s'au sufocat sau au degerat, reflectează cu glas amicul Florița, dar văd că singura podoabă a bradului de Crăciun, din borcan, a rămas numai panglica aurie legată de mâinile uscate ale babei Hassfurth". Toate frunzișoarele se scuturaseră și era abia „Dimineața lui Crăciun". Vina era a noastră. Dacă am fi luat mai bine seama, ele ar mai fi slujit și Crăciunului următor!

După sfânta Liturghie româno-grecească dela capela grecilor din Hildebrandstrasse 4, am plecat „cu colindul" spre țara Turingiei: Crăciun pribeag cu colind pribeag.

MIHAIL, PANTOFARUL

de VARVARA CRUCIN

M'am întâlnit din nou cu el. Imi era o rară bucurie ziua când puteam să=l văd, să=i vorbesc, fiindcă tăcerii lui eu singură=i știam tâlcul. Și pentru mine, îmbătrânită înainte de vreme, acest tânăr cu ochii arzători și limpezi, cu fruntea semeață copleșită de un păr atât de negru că părea albastru, în haina lui veche, toată roasă – era ca și copilul meu.

Era toamnă, cu ninsori ruginite: pentru oamenii străzilor anotimpul când toate încep deodată, parcă aduse cu ploaia și noroiul. Și eu mă 'ndreptam spre școala, unde ca 'n fiecare început de an mă așteptau copiii neștiutori, și peste creștetul lor măsurătorul vremii: clopotelul fără vârstă.

Și deodată, la o cotitură, mă întâlnesc cu tânărul Mihail, care=mi fusese pe vremuri elev; dar câți ani să fie de atunci? Ii știam liniștea și tăcerea din clasa copilăriei. Dar niciodată un pedagog nu poate fi și un destul de bun psiholog. Il trecusem în tagma celor harnici la învățătură și ceeace numai eu simțeam la răspunsuri – era o încăpățânare căzută ca trăsnetul într'o pădure. Atunci se uita la mine aprins, cu ochii lui întricoșători de mari și simțeam că nu el era acela care să învețe dela mine măreția și simplicitatea adevărului.

Și acum, la întrebarea mea de sănătate, m'a privit aproape mânios, și mi=a răspuns răstit: „da, sănătos, precum vedeți. Dacă atât se cere unei tinerețe, sănătate".

L'am privit cu milă și nedumerire.

Imi era drag și pentru acest fel ciudat de a vorbi – și mă întrebam, după ce ne=am despărțit, ce nemulțumire o fi având acum când

Demian: Pieptănatul miresii

își atingea visul de a învăța mai departe la școlile înalte.

Dar iată că în ziua următoare un copil îmi aduce un plic. L-am deschis și am văzut iscălitura tânărului Mihail. Și deodată în sufletul meu de mamă a altor copii, s'au răscolit ape neștiute și am înțeles cuvintele lui de ieri: tinerețe, sănătate.

Iată scrisoarea lui:

Doamnă,

Mați văzut ani de zile dealungul străzilor. Tânăr. Tânăr. Ca brazii din munți care împrăștie sănătate și vigoare. Dar de câte ori m'ați întâlnit, n'ați știut alt cuvânt decât sănătatea. *Poate tot așa m'ar fi întrebat și maica mea, dacă ar fi trăit. Deaceea Vă și scriu, o mamă toate le înțelege, și vina de până aci o port numai eu.*

Știți cum am făcut școală. Muncind noaptea pentru a-mi cumpăra cărți, pentru a ști tot mai mult. Nu m'a întrebat nimeni. Nici colegii, nici profesorii. Eu mă lăudam că-mi trimite bani o mătușe de-a mea dela țară, dar adevărul era altul. Băteam cuie în pingelele târgoveților, noaptea, la gazda mea, pantofarul. Ani. Și apoi îmi învățam lecțiile, când pantofii erau cârpociți. Asta a fost viața mea. Clocotul vieții mele. N'aveam decât un singur gând: să nu-mi ia înainte băiatul colonelului, care venea la școală cu soldatul. Și nu mi-a luat-o. Am fost întâiul până într'o zi, când au descoperit cu toții taina mea. Profesorii care-mi spuneau că e degradantă viața care-o duc, mi-au interzis de-a mai locui acolo. Le-am răspuns categoric: nu! De-atunci n'am mai fost întâiul. Și 'n ascuns îmi ziceau: păpucarul.

Eu n'am avut tinerețe, Doamnă. Și n'am cunoscut pecetea râsului și-a nepăsării. Simțeam în mine forțe uriașe, și voiam să ajung departe, departe.

Dar în acest an mi s'a întâmplat ceva, care a avut răsunet adânc și va avea toată viața. Eram în clasă. Lecție de limba română. Profesorul ne vorbea despre Eminescu. Dar nu despre Eminescu cel crescut ca un Dumnezeu în gândul meu. Un Eminescu înstrăinat, așa cum îl rezumă și manualele de literatură. Și deodată auzii cuvintele dela catedră: „Eminescu face parte din școala junimistă. Probabil datorită boalei lui și firii lui pesimiste, n'a fost capabil să cânte ca Alecsandri frumusețile naturii și farmecul vieții reale. Totuși el rămâne unul dintre poeții care au contribuit mult la ridicarea și înflorirea culturală de pe acele vremuri".

L-am ascultat până la sfârșit în graba lui de a ne preda o lecție de literatură ca oricare alta. Deodată am simțit o răscoală a întregii mele ființe și m'am trezit ridicându-mă vijelios. Eminescu! am strigat eu... Cum puteți vorbi despre Mihail Eminescu așa? In slova lui curge sânge și pătimire și blestemul de a rămâne mereu singur. N'ai dreptul nici dumneata, nici eu, nici altcineva de a-l atinge, de a-l cuprinde într'o frază lapidară, dela o catedră solemnă. Știi dumneata cine a fost Eminescu? Cine e Eminescu? Nu e nici cel din lecția dumitale, nici cel de pe soclu, nici cel din analizele criticilor.

Doamnă, m'au eliminat. Din toate școlile din țară. Dar în ziua aceea mi-am cumpărat din banii muncii mele volumul cu poezii ale lui Eminescu. Și l-am sărbătorit o noapte întreagă singur, cu fruntea pe versurile lui.

Și acum, ce m'aș face fără meseria mea? Nu Vă rog decât un singur lucru: dacă aveți pantofi de reparat și mai aveți cunoștințe, îndrumați-le aici.

George Nichita: *Flori de câmp*

INA!

Cântec mic

de GH. NOVEANU

Are taica o peltică,
mică, mică;
Când se 'ncearcă popușor
pică.

Din pernițe un cotlon
își ridică,
Să și-l facă biberon,
cică.

Pe derost o psaltichie
glas o mie
Cântă fata, când vrea tata
ca să vie.

Știe scrie: pe-o copae
de țigae,
Face chipuri pântecoase
de potae.

Când i-a fost să-i crească dinții,
„câlții"
Toată ziua compunea la
„scara mâții."

Și când face, de nădut,
fata „buf",
Tata-i cată alinare:
„tâta mare".

Fata tatii, fata tatii,
bucurie fără vină;
miez de grâu crescut lumină,
puișor de soare mic,
îngeraș cu glas peltic,
sărbătoare de 'nălțare;

– Cum te cheamă veselie
Cu ochi blânzi de cer în zare?
– ?!

– Spune-i tatii, gâdilici,
unde-i Ina?
– Uite-o, ici!

Demian: Care-i mireasa?

HAIDUCIE ŞI EROISM

de ILIE MĂNIȚIU

Omul îndrăgostit de câmpul smălțat al graiului românesc, de poezia ce aripează în versuri săltărețe sau duioase la ospețele sufletești ale poporului nostru, de basmul ce răsare în nopțile lungi cu borangic de lună, prin padini de cuget şi istorie, la şezători sau clăci, la vatra unui foc cu ciobani şi băcițe, sau după cina unui unchiaș sfătos, cu un cuvânt omul care se dovedeşte a fi nu numai un 'colecționar pios al tuturor acelor perle cari ne împodobesc graiul, ci şi un îndrăgostit pătimaş de aceste frumuseți, acest om, de cele mai multe ori, va căuta toate acestea la masa pe care țăranul ți le aşează ca pe o merinde variată şi aleasă: la horele vesele, la clăcile iernii, la nunți, la botez, la vatra ciobanului, sub cerul bătut în nasturii de aur ai stelelor, sau sub acoperişul cu stuf sau şindrilă, lângă lumina pâlpăitoare a gazornițelor dela țară.

Din grădina înciorchinată de frumuseți a folkloriştilor, iubitorul de astfel de artă va culege după plac poamele către care-l îndeamnă inima. Uneori va constata, în colindările lui prin colțurile drumurilor, pe drumeagurile costişelor, dintre satele pitite prin haturi şi vâlcele sau cocoțate pe frunți pleşuve de dealuri, că traista pregătită pentru astfel de cules e neîncăpătoare. Va constata mai ales, pitorescul în care se împărechează, ca într'un bazar cu prețioase piese antice, producțiunile aceste artistice ale poporului. Strigături ascuțite, tăioase, culese la focul horelor, lângă basme prin care par'că unduiază mersul de mătasă al Cosinzenelor şi se zăresc par'că lame de vitejii, isprăvi ale Feților şi Logofeților, ale Barbă-Coților şi Strâmbă-Lemnilor, ale tuturor Novacilor şi nepoților lor; hore scăldate în focul dragostei tinereşti, lângă descântece pline de credințe întunecate în nişte puteri misterioase, neînțelese; doine ninse cu tristețe, călite în focul nebiruit de suflet, lângă bocete pline de filozofări resemnate; chiuituri pline de sarcasm, în vecinătatea baladelor cu miorițe şi baci.

La şezători şi clăci, după ce glumele flăcăilor şi cântecele fetelor în orele înaintate din noapte, pe căpătâiul cu oftările întunericului, încep domol bătrânii colibii, să toarcă din caerul de aur al basmelor şi baladelor. Mâinile fetelor se opresc cu fusele răzimate de furci, sau cu acele în altițele iilor, flăcăii devin serioşi şi liniştea se lasă ca o plasă prin care nu străbate decât ritmul abea desluşit al basmului tors din gura moşnegilor.

Lumi albastre cresc în acele momente, din nimic. Prin încăperea strâmtă, scăldată în lumina galbenă a gazornițelor, ca pe o pânză fermecată încep să defileze aevea par'că, țărmuri nepomenite, cu lumi necunoscute, însorite sau întunecate, dogorite sau înghețate, rumene sau pale, vesele sau triste, mai totdeauna decorate cu scânteierea vitejiilor.

Printre personagiile în jurul cărora s'au țesut basmele şi cântecele bătrâneşti, se întâlnesc o seamă de figuri care au trăit aevea dar care prin isprăvile lor de cele mai multe ori minunate ca morală şi vitejie, au determinat fantezia poporului să le aşeze la loc de cinste în basmul românesc.

O parte din aceste personagii, sunt domni care s'au perindat pe la cârma Țărilor Române, slujitori devotați domniilor, oşteni care au strălucit în încleştările cu cotropitorii, prin vitejii ce au uimit pe contemporanii lor; o altă parte o formează un soiu cu totul neobişnuit pe meleagurile altor țări, de luptători pentru dreptate şi libertate, oameni cari ne mai putând îndura condițiunile în care se desfăşura viața socială şi națională, se retrăgeau în intimitatea codrilor, de unde apăreau ca nişte arhangeli pedepsitori, în expediții scurte, teribile. Aceştia erau haiducii.

După felul cum au apărut haiducii ca realitate socială şi națională şi după felul cum ne apar nouă astăzi, păşind peste pragul basmelor, cred că sunt îndreptățit să afirm că haiducia s'a ridicat până la înălțimea de foc a eroismului.

Blagoslovit de Dumnezeu cu o țară mănoasă, poporul nostru, blând şi primitor, a fost năpădit din dimineața zilelor sale, de oaspeți nepoftiți dar pofticoşi, către bunurile noastre.

S'a văzut deodată, acest popor despoiat de glia în care dormeau oasele bunicilor şi pe care el a frământat-o cu sudoarea şi sângele său, față în față cu un stăpân maşter, în sufletul căruia nu aveau nici un ecou oftările şi suferințele.

A trebuit să poarte de atuncea obidă aspră, până când au venit rând pe rând arhanghelii isbăvitori ca să-i ridice fruntea din țărână. Ori cari ar fi fost aceşti stăpânitori şi ori de unde ar fi venit ei: din fanarul pestilențial al Constantinopolului, de pe malurile galbene ale Tisei ori din țara balalaicelor şi a bărbilor „tătucului", toți erau porniți pe asuprire, pe impilare, pe cea mai nemiloasă exploatare.

Mijloacele de exploatare nu difereau mult dela impilator la impilator. Toate duceau spre despuierea Românului de avut şi spre târirea în țărînă a ultimei frânturi de mândrie națională.

De s'ar putea vedea tot sângele cât a ţâşnit din trupurile bieţilor ţărani plesniţi cu biciul sau legaţi la scară şi bătuţi cu băţul, precum şi scuipatul cu care a fost împroşcat cel care încerca să-şi înalţe fruntea din ţărînă şi să-şi îndrepte genunchii în faţa arendaşului din fanar, a grofului sau a sbirului ţarist, ni s'ar crispa obrazele de compătimire dar ni s'ar învârtoşa şi pumnii de oţelele armelor, pentru o răsplată dreaptă.

Unuia care se plângea sub dominaţia rusească, că n'a mai rămas Românului nici cenuşa în vatră, i-a răspuns generalul rus Kutusoff cu aceste sadice cuvinte:

— „Ba le-a rămas.... le-a rămas ochii ca să plângă!" — In faţa acestor stări de lucruri, nu e de mirare că Românul lua uneori calea codrului, adoptând aceea atitudine protestatară faţă de stăpânire, pe care au avut-o haiducii.

Nu e de mirare că între haiduci şi stăpânire, s'a produs divorţul stropit cu sânge, precum nu e de mirare că poporul a privit totdeauna pe aceşti răsvrătiţi, ca pe nişte isbăvitori, ca pe nişte crainici ai dreptăţii şi libertăţii lui.

Un străin care ar arunca o privire fugară asupra basmelor sau baladelor cu haiduci, ar putea să aibă impresia la un moment dat, că se găseşte în faţa unei răsuciri ale adevăratelor valori morale, sociale şi naţionale şi că în realitate aceste personagii n'au fost decât nişte certaţi cu stăpânirea din cauza intereselor personale, nişte spărgători de rând sau nişte ucigaşi înfiorători uneori.

Această iluzie ar putea-o avea chiar şi autohtonul care se mărgineşte cu aparenţele lucrurilor. Studiind cu atenţie toate producţiile florklorice din jurul acestor figuri care au fost aşezate pe piscuri de legendă, se va vedea înaltul sens al izolării acelor oameni în inima codrilor, al luptei lor înverşunate cu clasa stăpânitoare, exploatatoare, se va vedea mai ales că, răsăriţi din tragismul unei situaţii istorice, în anii frământaţi cu obidă şi lacrimi, haiducii se ridică în ochii noştri, sub o îndoită strălucire a înaltului sens naţional şi al lu-

Demian: Convoiu de nuntă

minosului şi frumosului sens moral, reprezentând scânteitor lupta principiului binelui contra principiului răului.

Despoind pe impilatori, pe la coturi şi strâmtori, de sacii cu gălbiori, haiducii nu săvârşeau fapta ordinară a borfaşului care jefuieşte îndemnat de instincte şi gânduri întunecate, ci executau doar un imperativ al datoriei faţă de semenul şi conaţionalul lor obidit, căci toate sumele pe care le obţineau prin lovituri asupra duşmanilor, le împărţeau părinteşte săracilor, văduvelor şi orfanilor. Prin aceste gesturi ale lor, nu făceau altceva decât luau din sacul ciocoiului galbenii adunaţi în mod necinstit şi-i împărţeau acelora dela care au fost storşi. Se întâmpla uneori ca haiducii să săvârşească şi omucideri. Chiar şi in aceste cazuri nu ne apar ca nişte sadici criminali, ci ca nişte purtători ai biciului de foc, cu care isbeau pentru o supremă aplicare a justiţiei.

Din basmele haiduceşti răsare un cald şi înflăcărat eroism, scuturat de toate grijile personale, închinat numai şi numai mulţimii necăjite, impilate.

Mai totdeauna haiducii cădeau pe frontul comandamentelor pentru care luptau. Dar moartea pentru ei, nu era o curmare aspră a acestei sbateri pământene, ci din contră, o poartă de trecere în împărăţia purificatoare, odihnitoare şi plină de lumină, o mângăere supremă adusă vieţii lor agitate, închinată binelui obştesc.

Implinind înaltele comandamente morale, sociale şi naţionale, a fost natural ca între haiduci şi popor să se stabilească acea comuniune de gânduri şi sentimente, care a dus la solidarizarea lor faţă de stăpânire, la sudarea datoriei de apărare reciprocă.

Se explică prin urmare cum poporul în zelul lui faţă de aceşti ocrotitori, copii ai codrului, i-a aşezat în basmele lui alăturea de eroii naţionali. Un Miul Cobiul, un Toma Alimoş, un Iancu Jianu, prieten al lui Tudor Vladimirescu şi părtaş la revoluţia din 1821, un Ghiţă Cătănuţă, un Dăian, un Corbea, prezentaţi în versul domol al baladei sau în basmul spus lângă jarul focului ciobănesc, înalţă şi înflăcărează ca şi legenda oricărui erou naţional.

Pierduţi prin desişul codrilor, de unde apăreau fulgerător pentru expediţii de pedepsire sau pentru facerea dreptăţilor şi milosteniilor, haiducii apăreau de cele mai multe ori ca nişte muritori înzestraţi cu unele puteri şi însuşiri escepţionale.

După cum Ahile cel iute de picior a fost răpus numai atuncea când a fost săgetat prin carnea călcâiului, unde purta secretul ocrotitor, tot aşa şi haiducii, nu puteau fi doborâţi, după credinţa poporului, decât atuncea când se desvăluia misterul care-i scutea de moarte.

Dar odată cu vremurile de obidă şi chin care au apăsat asupra poporului şi care s'au topit în fumul trecutului, au dispărut şi aceşti răsvrătiţi iubitori de dreptate şi libertate. Ocrotitori ai po- poporului, copii ai codrilor întunecoşi, haiducii au rămas în basmele noastre, ca figuri luminoase înzăuate în vitejie.

Poporul i-a aşezat cu cinste în cămara cu lucrurile dragi ale trecutului, iar amintirea lor o prefiră adeseori la clăci şi şezători, bătrânii povestaşi, pentru a le reînvia umbrele şi a face să le zângăne faptele vitejeşti prin faţa nepoţilor.

PSALM

de I. V. SPIRIDON

Am iubit, Doamne, tot: îmbujorarea dimineţilor,
Ranele amurgului, zâmbetul tristeţilor.
Am iubit frăgezimea virginală a ierbii,
Unduirea molcomă a culmilor,
Leneşa legănare a ulmilor,
Căprioarele fricoase şi cerbii.
Am iubit câmpiile şi zările,
Nostalgiile şi depărtările,
Apele, ogoarele, livezile,
Fumul înserării şi cirezile.
Am iubit păstorii şi plugarii,
Ciobanii unşi şi toţi meşteşugarii.
Sufletu-mi, iar nestins,
A iubit pe fiecare ins
Din fiecare fundătură:
Pentruce atunci, Doamne,
Imi răspund toţi cu ură?
Dece toţi cei cărora le 'ntind mâna
Mă lasă cu ea 'ntinsă ca pe Regele Lear?

Se storc lacrămile, şir după şir,
Şi se 'nfrăţesc de-alungul căii cu ţărâna.

Drumul meu e singuratec şi gol:
Nici-un tovarăş, toţi îmi dau ocol.

Sunt, Doamne, ciumat
Sau sunt blestemat
De Tine,
Să n'am pe nimeni între Lacrimă şi mine?

Sufletul, iar nestins,
A iubit pe fiecare ins
Din fiecare fundătură,
Şi toţi, Doamne,
Imi plătesc cu ură...

FLĂCĂUL DRUMEȚ

de ALEX. PETÖFI

Buzunarul de ți=e gol:
Gol ți=e și stomacul.
Buzunarul meu e gol,
Gol mi=e deci stomacul.

Mai în urmă ieri mâncai,
Puținel e=adevărat.
Nu=i nimic? Au fost ei alții
Pentru mine de=au mâncat.

Și=apoi mâne încă=i zi.
Voiu mânca mâne... de=o fi.
Până atunci voiu suge lin
Al speranței dulce sin.

Gol=goluț îmi e stomacul,
Dar mi=s ochii plini în loc,
I=au umplut azi lacrimile
Ce mi le=a stors gerul, foc.

Și e bine că e frig,
Pasul mi=l mai îndesește
Și=astfel o s'ajung mai iute
Hanul ce nu se zărește.

Hi șargule, hi surule,
Hi picioare, alergați?...
Nici unul nu cere=ovăs:
Ce mânji binecuvântați?

Bicolori mi=s pantalonii
Nu=s de=un fel – credeți ori ba –
Un crac galbăn l=înfrății
C'unul sur, mai când era.

Avusei și haină nouă,
Avui, nouă și frumoasă;
Dar ce=i nou trebui cruțat...
O vândui, să n'o văd roasă.

Iar ca să înșel tâlharul,
Calea de mi=ar fi tăiat,
Cârciumarului din drum
Prețul ei eu l=am predat.

O lăscae=acum la mine
Hoțului care=ar găsi,
Galbeni zâmțuiți o sută
Eu sunt gat'a=i dărui.

Nu sunt hoți, da 'n locul lor
Vântu=mi umblă 'n buzunare.
Prietene vânt, te lovesc:
Nu=ți lua nasul la purtare.

Gluma=i glumă, îns'acum
S'au pornit în contra mea,
Pe o vreme criminală,
Vânt și ploaie, ger și nea.

Dar spre marele=mi noroc,
Umblu în picioare goale...
In acest noroiu și apă
Cismele=mi... ar fi o jale.

Hohot batjocoritor
Peste capu=mi e furtuna.
Râde=voiu odat' și eu
De=a ei furie, nebuna.

Mi=a da bunul Dumnezeu
Un atelier și mie,
Cu o sobă caldă 'n el,
Cu copii și cu soție.

La fereastră=mi de=o veni,
Am să=i râd una 'n obraz
Astui vânt afurisit, –
De=o să crape de năcaz.

In românește de AX. BANCIU

G. Petrașcu: Interior

SPICUIRI

DIN ISTORICUL „CRUCII ROȘII"

de Med. Lt.-Colonel Dr. OD. APOSTOL

In anul 1828 s'a născut la Geneva, Jean-Henry Dunant.

Tatăl său vedea în el un dar al lui Dumnezeu; zi și noapte se frământa, ce destin îi e hărăzit progeniturei sale.

Muncia din greu, de la răsăritul soarelui până noaptea târziu, când și stelele par obosite, ca să poată agonisi tot ce trebuia să asigure fiului său o educație și o instrucție desăvârșită.

Mamă-sa, profund religioasă, l-a învățat cum să se închine și l-a dus de mână apoi la biserică.

Și când a ajuns băeat mare, școlar, și a început să înțeleagă și altceva în afară de minunatele povești ce fac deliciul copilăriei noastre, a început să-i cetească din Biblie, această unică și neîntrecută carte a Ințelepciunei divine.

Și i-a rămas lui Jean-Henry până la moarte adânc întipărită în minte și în suflet din cele ce-i cetea seara înainte de culcare, mamă-sa, cu voce dulce și blândă, privindu-l cu ochi-i calzi, dacă înțelege învățăiurile ce de la Dumnezeu purced.

– „Și Isus, chemând pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat putere să tămăduiască orice fel de boală și orice fel de neputință. Vindecați, le-a zis El, pe bolnavi, inviați pe morți, curățiți pe leproși și iubiți pe aproapele vostru ca pe voi înși-vă.

Și copilul sârguitor la școală, cuminte, camarad bun cu tovarășii săi de învățătură și de joc, crescu mare sub ochii și aripile proteguitoare ale fericiților săi părinți și născut fiind cu un talent vădit de om de litere, caută ca adolescent și adult, ca prin slove alese și poezie înălțătoare să facă să vibreze sufletele celor ce-l ceteau sau il ascultau. Ajunsese de tânăr o mândrie a Genevei.

Implinise trei decenii de viață pământească în anul când împăratul Napoleon al III-lea bătu pe Austriecii lui Francisc Iosif, la Solferino.

Spectacolul negrăit de dureros al câmpului de bătaie de la Solferino, pe care l-a văzut ca simplu privitor, ii inspiră, într'un fel deosebit, lui Jean-Henry Dunant, fire cu totul blândă și adânc credincioasă ca și mamă-sa care-l crescuse în învățăturile inalte ale Bisericei, o nemăsurată compătimire față de cei răniți ale căror vaete umpleau văzduhul înecat de praf de pușcă și față de chinurile eroilor ce treceau întru cele vecinice, încununați cu cununa de lauri a gloriei și sacrificiului pentru patrie și dreptate.

Și atunci adultul Jean-Henry Dunant și-a adus aminte de ceea ce i-a cetit în anii copilăriei blânda și buna sa maică, sfânta cu ochii minunați albaștrii ca cerul senin.

„Atunci te bucuri de lucrul mâinilor tale, ești fericit și-ți merge bine, când umbli pe căile luminoase ce-i plac Celui fără de început și fără de sfârșit. Și multă pace au ceice iubesc legea Ta, Doamne, și plinesc poruncile Tale, iubind și pe aproapele lor, ca pe ei înșiși".

Și i s'a luminat adultului Jean-Henry Dunant mintea și sufletul și gânditu-s'a, inspirat fiind de Dumnezeu, cum să organizeze temeinic ajutoare imediate răniților și tuturor celor ce sufăr trupește și sufletește.

Și după trei ani dela bătălia dela Solferino, în 1862, tiparnița franceză răspândi în lume amintirile sale, care, cetite fiind, înduioșară foarte pe creștini și în deosebi pe câțiva conducători aleși din diferite state, încât în 1863, la Geneva, orașul natal al lui Dunant, s'a constituit o conferință specială, care avea să discute posibilitățile înfăptuirei practice a neîntrecutului gând umanitar, iar în ziua de 22 August 1864, in acelaș oraș, se legiferează vestita convenție pentru îmbunătățirea soartei răniților și bolnavilor din armatele în campanie. Așa s'a născut Societatea „Crucea Roșie".

Lumea a început, cu drept cuvânt, să-l covârșească cu laude pe Dunant. Dar... în scurt timp lumea l-a dat uitării și în sfârșit, cei răi, care „sunt ca pleava pe care o spulberă vântul" l-au hulit, l-au calomniat.

Dar el a zis:

„Doamne, ce mulți sunt vrășmașii mei. Dar, Tu, Doamne, Tu ești scutul meu. Tu ești slava mea și Tu, numai Tu îmi inalți capul".

Și Dumnezeu a dat ascultare rugii lui.

Consiliul federal elvețian, în 1897, i-a decernat un premiu important, premiul Binet-Fendt, iar în 1901, atunci când împlini 71 de ani și purta barba albă a patriarhilor, cel mai invidiat premiu, premiul „Nobel", pentru opera sa unică și original înfăptuită practic, de filantropie.

Trecuse de opt decenii când cu gândul spre cer, murmura tainic: „Tu ești Domnul meu. Tu ești singura mea fericire. Voi adormi în pace, căci numai Tu, Doamne, îmi dai liniște deplină în somnul meu de veci!" Și apoi trecu hotarele lumii vremelnice, pentru a ajunge fără ocol, acolo, unde stau nemuritorii.

*

Aşa a fost viaţa pământească a aceluia care a fost primul ostaş şi comandant al Crucii-Roşii, primul care a înălţat steagul şi primul care a găsit mântuirea suferinzilor de pe câmpul de bătaie, sub scutul Crucii-Roşii, sublima emblemă a umanităţii.

Franţa a inţeles imediat sensul celor propovăduite de marele filantrop Dunant şi a înfiinţat în 1866 „La société francaise de secours aux blessés militaires des armées de terre et de mer“, apoi, în 1883 „L'Union des Femmes de France“.

Personalul şi membrii acestor organizaţiuni precum şi a celor similare ce se vor mai înfiinţa în viitor în orice parte a pământului, e autorizat a purta brăţara neutralităţii instituită de pomenita convenţie dela Geneva: O cruce roşie pe fond alb, fondul curăţeniei.

Spitalurile şi localurile ocupate de aceste organizaţii sunt prevăzute cu un steag alb, tot cu o cruce roşie pe ele. Şi din înălţimile văzduhului Crucea-Roşie răspândeşte alinarea suferinţelor şi dă putinţa salvării atâtor suflete.

In anii 1877, mahomedanii au înlocuit Crucea-Roşie cu semiluna roşie, emblema profetului lor.

Ori decâteori Crucea-Roşie nu a fost cu vrere respectată, Isus a plâns şi a zis: „Doamne, în bunătatea Ta fără păreche, iartă-le lor că nu ştiu ce fac!“ Şi Isus nu se desparte de noi. Pretutindeni e lângă noi. Ne îndeamnă la muncă, ne mângâie atunci când oboseala încearcă să ne doboare şi ne luminează calea spre fericire. Există o mai mare fericire decât aceia de a smulge pe aproapele tău din ghiarele morţii?

*

La 7 Iunie 1876, Divanul Sfetnicilor de pe atunci, din vechiul regat, a dat slobozenie pentru formarea unei societăţi a Crucii-Roşii la noi, în ţară.

La 20 Iunie 1876 începe războiul sârbo-turc. Acest eveniment prilejuieşte tinerei societăţi abia născută la noi în ţară, să trimită ambulanţă în Serbia.

La 12 Aprilie 1877 începe războiul ruso-turc. Şi de data aceasta Crucea-Roşie naţională a României, dă concurs modest, organizând două ambulanţă cu trei secţii.

In afară de aceasta, înfiinţează spitale temporare în zona de operaţii şi în Bucureşti, construind şi bărăci pentru adăpostirea răniţilor.

Cu acest prilej, Carmen-Sylva, Regina poetă a României şi Inalta protectoare a Societăţii Crucea-Roşie, e botezată „mama răniţilor“ – şi aşa va rămânea pentru vecie.

In 1913, cu ocazia războiului balcanic, Crucea-Roşie a României organizează servicii speciale pentru ostaşii ce luptau pe câmpiile vitrege ale Bulgariei şi pe care îi decima holera.

Prezidentă pe aceea vreme era minunata femee, Ecaterina Ghica, născută în 1858 şi moartă în 1938. Era fiica Ecaterinei Bibescu, copila domnitorului Bibescu.

Nori grei şi negrii, uneori ca noaptea, ce acopereau văzduhul şi întunecau inimile celor dela soare-apune, s'au apropiat şi de hotarele vechii noastre ţărişoare.

*

Suntem în preajma anului 1916, an care pune la grea încercare organizaţia Crucii Roşii şi carea avea acum drept înaltă protectoare pe temerara şi înţeleapta noastră Regină, pe Regina Maria, a cărei pierderea îndurerat adânc suflarea românească.

Dificultăţile de transport din acea epocă, scumpetea excesivă a materialului sanitar, sărăcia, numărul mic de membrii, (circa 1,6‰ din totalul de $7^1/_2$ milioane de locuitori câţi avea pe atunci vechiul regat) a surprins-o destul de săracă pe tânăra noastră societate.

Totuşi, graţie preseverenţei înaltei protectoare şi a membrilor fruntaşi ai Crucii-Roşii şi a sufletului de adevărat creştin al românului, cel mai milos şi mai bun popor din lume, Crucea-Roşie a României a primit la sfârşitul sfântului nostru războiu pentru întregirea neamului, cununa de aur. Au căzut atunci pe altarul umanităţii ca nişte adevăraţi eroi, mulţi ostaşi ai Crucii-Roşii: medici, doctoriţe, infirmiere, etc. etc. Au murit senini. Şi-au făcut cu prisosinţă datoria şi către patrie şi către umanitate, îngrijind pe cei care aveau misiunea să deschidă calea plină de flori spre cele trei surori ce aşteptau de mult lepădarea lanţurilor grele ce le sugrumau mădularele.

Numeroase epidemii ivite în cursul războiului: temutul tifos exantematic, febra recurentă, febra tifoidă, holera, variola, scarlatina etc. în mijlocul cărora se ducea lupta cu vrăjmaşi nevăzuţi, dar puternici, cu microbii, – au secerat pe mulţi ostaşi ai Crucii-Roşii. Ei vor rămânea deapururi pildă sfântă, pentru ceice cât de puţin vor voi să înţeleagă rostul acestei organizaţii. Numai cine nu a fost în războiu sau nu a ascultat în nenumăratele prilejuri, de binefacerile Crucii-Roşii, numai acela nu poate înţelege ce sublimă e această instituţie.

Crucea Roşie nu-şi trâmbiţează munca. Ea apare sigur acolo unde e nevoe de alinarea durerei şi mizeriei umane, cu paşi repezi, pe nesimţite.

Dacă facem o expunere şi aceea prea succintă, o facem arareori. O facem numai cu scopul

de a reaminti tuturora, că e în interesul lor să se înscrie membrii acestei instituții.

Crucea Roșie e modestă, săracă, dar negrăit de muncitoare și duce la plinire opere sublime.

Ca dovadă vom extrage rezumativ câteva date din prea modesta dare de seamă a Societății naționale de „Cruce Roșie" a României, pe anii 1916-1920.

Iată ce a reușit ea să facă în acești patru ani extraordinari de grei:

1. A adăpostit în spitalele sale peste 150.000 de răniți și bolnavi, reprezentând aproximativ cinci milioane de zile de spitalizare.

2. A distribuit în cantinele sale din diferite gări, militarilor în trecere, câteva milioane de ceaiuri, băuturi răcoritoare și pachete cu alimente.

3. In cantinele sale la București a distribuit refugiaților din Oltenia, Muntenia și Dobrogea și au rămas în capitala țărei, circa 9 milioane de porții de mâncare, nesocotindu-se pâinea.

4. A ajutat în teritoriul ocupat 65.400 prizonieri din lagăre, cu hrană, îmbrăcăminte sau bani.

5. A adăpostit în București 3000 de refugiați.

6. A transmis prin birourile sale speciale din București și Iași peste 350.000 scrisori sau știri pentru prizonierii de războiu și internații civili, fără a mai pune la socoteală și cele date prin buletinul oficial al ei, alcătuind astfel un total aproximativ de 488.000 fișe.

7. A transmis direct sau prin comenzi 58.000 de colete pentru prizonieri români internați în lagărele din țările inamice. Deasemeni a făcut transmiteri de bani, tot pentru acești prizonieri.

8. Centralele București și Iași au cheltuit în timpul războiului în total peste $7^1/_2$ milioane lei pentru întreținerea spitalelor și peste 17 milioane lei s'au cheltuit cu toate spitalele și formațiunile Crucii Roșii din Vechiul Regat.

*

Spre sfârșitul iernei grele a anului 1918, din inițiativa luptătoarei Maria Baiulescu, ia ființă la Brașov prima filială a Crucii Roșii a României, în Ardeal.

In Cluj filiala noastră a luat naștere în ziua de 22 Mai 1919, sub prezidenția vrednică de laudă a marei luptătoare, d-na Sidonia Docan, inimă aleasă de româncă.

Filiala noastră e printre primele din cele 31 din Ardeal și cronologic vorbind e contemporană cu cele dela Sibiu, Sf. Gheorghe și Arad, cu care am putea spune că e soră geamănă. Toate au apărut și activat efectiv în 1919.

In 1938 filiala Cluj număra 623 membrii. Azi s'a întreit numărul lor. Are destul de bogat material și un frumos local de cancelarie.

Filiala noastră are brevetate peste 30 de infirmiere voluntare, a răspândit numeroase broșuri sanitare, a organizat diferite serbări în scop filantropic, a ajutat de Crăciun și Sf. Paști pe bolnavii și elevii săraci, a răspândit prin cursuri speciale noțiunile necesare asupra pericolului aerochimico-bacteriologic, a lucrat neîncetat în strânsă legătură cu armata, cu Straja Țărei și toate instituțiile civile și bisericești din cuprinsul municipiului Cluj. Din partea tuturora, a primit cel mai larg concurs posibil.

In 1928-29 a dat ajutoare înfometaților din Basarabia. Deasemenea în 1935-36.

A ajutat pe refugiații Cehoslovaciei și Poloniei.

A dat și dă neîncetat concursul la ajutorarea concentraților.

Adună cărți pentru biblioteci la spitale. A înființat o secție a tinerimei.

*

Activitatea tuturor organizațiilor de pe întreg globul pământesc, se înregistrează amănunțit și documentat de Comitetul central internațional de la Geneva și la Liga Societăților de Cruce Roșie cu sediul la Paris, Ligă născută în 1919, din îndemnul lui H. Davison, președintele Crucii Roșii americane, al cărei scop e să prepare metodic ajutoarele în caz de calamități publice, de desvoltarea tuturor mijloacelor de propagandă în favoarea Igienei, valoarea infirmierei voluntare și a secțiunei tinerimei.

*

Toată lumea știe că ostașii adunați în jurul steagului sublim al Crucii Roșii sunt în majoritate femei.

E și natural să fie așa.

Femeia, întruchipează cum nu se poate mai potrivit, iubirea, mila, altruismul.

Ea înțelege ca mamă, soră, soție și iubită, durerea.

Femeia știe să șteargă lacrimile și sudoarea suferințelor trupești și sufletești.

Femeia, și numai ea, știe printr'un zâmbet divin și o privire minunată să redea speranță celui care se chinuește pe patul suferinței. Zâmbetul ei îi luminează fața întotdeauna ca o rază aurie de soare, când apare dincolo de norii întunecați și amenințători, crainici ai furtunei.

Glasul ei e blând, negrăit de catifelat ca și apa izvorului de munte și melodios ca ciripitul păsărelelor neastâmpărate din grădinițele noastre.

Femeia e o primăvară vecinic senină cu soare ce dă puteri de reînviere.

Ea știe să citească slova tremurândă a părinților și iubitelor, care înfrigurate așteaptă reîntoarcerea nădejdilor la cămin.

Ea știe să mângâie obrazul brăzdat de suferinți și numai ea.

Femeia e îngerul păzitor al celor mai minunate și negrăit de prețioase făpturi ale lumei, de copiii noștri dulci și drăgălași.

*

Cum noi trebue să fim pregătiți în orice clipă, cât se pote mai perfect, facem un osebit apel femeilor române, apel călduros și perseverent, ca să dea tot concursul Crucii Roșii.

Mergeți, rogu-vă, să propovăduiți folosul negrăit de mare al acestei sublime societăți!

Adunați zi de zi tot ceiace credeți că-i de folos pentru ea. Astfel muncind faceți o operă de înalt patriotism și aleasă umanitate.

*

Nestrămutată-i a noastră credință: că pentru a trăi cu adevărat și măreț oricare din noi, trebuie să aibă deplina pricepere a scopului vieții.

Numai acea deplină pricepere duce fără ocol la viața armonioasă, la incoruptibilitatea cugetului și desăvârșirea dragostei în sensul pentru care blândul Fiu al Tatălui ceresc a pătimit pe Cruce.

MOȘ CRĂCIUN

de EUGENIA MUREȘANU

Vine Moș Crăciun.

De când tot vine?

Par'că ar veni pe drumuri fără trenuri. Incărcat cu toți norii cerului. Cu pași rari și înceți. Flămând. Obosit. Nemâncat.

– „Ce, par'că nu știu eu că nu mai vine? Că de când tot zici că vine"...

Și toți copiii din lume-s foarte necăjiți.

Necăjiți sunt și părinții: că vine Crăciunul. Căci cum vine? Ca un fulger, din toate părțile: din dulap, din bucătărie, din pivniță, din cămară.

Dar ce le pasă copiilor?

Ei îl așteaptă pe la ferestre, îl caută prin cutii ascunse, prin ghetele cele mai bune și prin șoșoni.

Fiindcă Moș Crăciun nu-i un moș. *In hotarele închipuirii Moș Crăciun e o jucărie; o păpușe mai mare, nouă. Cu altă haină, cu alt păr. Sau, o tobă din cele adevărate, cum poartă și soldații. Sau tren cu zece vagoane, fără astâmpăr.*

Se aud pași...

Moș Crăciun s'a oprit la o fereastră. Și-a desfăcut sacul năsdrăvan din care numai el știe ce scoate. Apoi, grăbit, trece la altă casă.

Dacă-i mică și la geam tremură numai o luminiță palidă, și dacă și frigul e mare, Moș Crăciun n'are vreme de pierdut. Se oprește o clipă: ca să lase cel mai mic pachet, legat cu sfoară, după care scotocește mult prin întuneric. Și mâna care l-ar destace, ar găsi înăuntru – cine știe ce? Poate o cărticică de rugăciuni, poate un ciorap de lână groasă, împletit cu lacrimi și cu mii de gânduri.

Și apoi, Moș Crăciun merge mai departe.

E ceață. Și ger. Și liniște în noaptea de Crăciun.

Din unele căsuțe ies fire cenușii, subțiri ca mătasa. Moș Crăciun nu le vede. Nici para ascunsă a jarului care împrăștie miloasă o fărâmă de căldură. Și nici trupurile mici ca niște biete păpuși, cari au prins ca prin minune glas omenesc. Moș Crăciun e atât de bătrân, bătrân ca magii veacurilor, că nu mai vede.

Dar în casa în care Moș Crăciun n'a lăsat nimic, chipul tău, Moș Crăciun, e o icoană pe

N. Irimie: Naşterea Domnului

care nici o mână n'a atins-o. Și poate nici gândul n'a avut aripi ca să se 'nalțe până la plăsmuirea Ta. Tu ești mister și taină a cerului, în care, cei pe cari nu i-ai cercetat, cred *și* nădăjduesc.

Ei au fost în ajun cu steaua.

Au strâns pe umerii lor steluțele văzduhului, și 'n ochi lucirea lor: ca și tine, mag, cititor al stelelor.

Au mai strâns într'o traistă veche nuci, câte două de fiecare casă.

Și colăcei de taină neagră: dar colăcei, *fiindcă-s dar din* noaptea cea sfântă.

Au găsit și porți închise. „Nu-i stăpânul acasă", sau „Doarme stăpânul", a spus servitoarea supărată pe clopoțelul care a purtat-o degeaba la poarta frigului. Dar printre perdelele subțiri ca fumul, gingașe ca un giulgiu, ochii de lângă roata stelei, au zărit crengi multe, verzi ca o pădure, crescute 'n casă. Crengi cu dulciuri și tot felul de jucării. Jucării, pe cari, Tu, Moș Crăciun, le-ai cărat din cerul minunilor ca să le atârni sus de tot, unde mânile dela poartă nu pot ajunge.

Căci așa ești tu, Moș Crăciun: darnic și sărac, după cum Te trimite Dumnezeu, sau oamenii.

VITRINA CĂRȚII

CRONICA LITERARĂ

Eugeniu Speranția: SUPREMAȚIA CREDINȚEI PURE ÎN VIAȚA SUFLETEASCĂ ȘI SOCIALĂ. Prolegomene filosofice la o nouă educație. București, edit. Cugetarea, 1939. Pag. 170.

Unele tendințe și manifestări ale vremii noastre dau serios de gândit tuturor celor cari iubesc cultura și prețuesc marile eforturi ce s'au depus pentru a se ajunge la ea. Dintre acestea, cea cu urmările cele mai grave este *ambiția distructivă* sau erostratismul (după numele lui Erostrat, care, pentru a deveni celebru, a incendiat vestitul templu al Artemisei din Efes, în 356 în. d. Hr.). Prin procedeele ce le întrebuințează, care nu cer „nici talent, nici știință, nici osteneală, nici energie, nici inteligență", ambiția aeasta poate ajunge uneori la renume ori la iluzia puterii, și în cazuri nenorocite pentru societate, chiar la putere. Răul mare este că utilizarea acestor mijloace posedă o mare putere de atracție și câteodată chiar de fascinație, printr'un fel de contagiune bolnavă, cu toate că de obiceiu cel ce servește acest fel de ambiție este „mediocritatea mascată" sau chiar „prostia în persoană". Formele sub care se prezintă această tendință sunt multiple: zeflemea, ironie, persiflare, defăimare a tot ceea ce alții au clădit în folosul obștesc, argumentări disolvante ce târăsc în prăpastie spiritele slabe, și toată scara de încercări distructive până la complot și asasinat. Firește, toate acestea cu justificarea unei ulterioare opere constructive, cu promisiunea unei vieți mai fericite în viitor. Acestea din urmă rămân, se 'nțelege, simple vorbe. Dar ceeace real își face loc, cu deosebire în omul mediocru, dominat de *„nevroza distincțiunii"* este *neîncrederea* față de toate valorile, cinismul în morală, scepticismul în cunoaștere, ideile revoluționare, subversive sau teroriste în ordinea socială. „Operă a mediocrității avide de strălucire și operă a fatuității contagioase, tendința negativă" de răsturnare a tuturor dogmelor, normelor și principiilor este „adevărata cauză a marei crize mondiale economice și financiare, politice și morale".

Mișcat, ca orice om de bine, de aceste manifestări — din fericire nu cele care conduc, dar care își arată dezastruoasele efecte — ale vremii noastre, d-l prof. univ. Eugeniu Speranția, spirit echilibrat și bărbat de largă cultură, ne înfățișează în lucrarea *Supremația credinței pure,* cu adâncă pătrundere și superioară înțelegere, cauzele psihologice și sociale ale crizei de încredere de azi, pe de o parte, iar pe de alta „marea lege obștească", inepuizabilul izvor care alimentează toate acțiunile creatoare: *credința* sau *încrederea,* credința *pură* sau spontană „ca fapt inițial și necondiționat, ca atitudine primară care precedează orice experiență și orice raționament", arătând și calea spre refacere. După o serioasă cercetare a omului și vieții lui, credința apare ca „indispensabilă gândirii și științei, indispensabilă aprecierii lucrurilor, vieții economice și politice, civilizației și culturii". In urma nimicirii credinții, apar: „scepticismul, disoluția moravurilor, debandada economică și politică, prăbușirea a tot ce e omenesc".

Pe lângă valoarea științifică ce depășește vremea, cartea d-lui prof. Speranția are o mare valoare de actualitate. Este un strigăt pentru „întoarcerea la seriozitate", este o denunțare a boalei care roade credința „în valoarea spiritului, în valoarea vieții și în valoarea omului". Bogată în idei expuse cu o logică cristalină și în formule în care se concentrează o întreagă doctrină, cuprinzând o gândire dăltuită cu finețe și fără nimic de prisos și într'o formă aleasă și cuceritoare, cartea aceasta nu poate fi rezumată fără a-i răpi din bogăție și din farmec. Ea trebue citită și gândită.

Prof. I. T.

Teofil Gh. Sidorovici: „CAROL II“, din culmea unui decenie de glorioasă domnie. București 1939, pag. 200, Lei 120·—.

Cartea aceasta este un admirabil portret sufletesc al M. S. Regelui nostru Carol al II-lea. Incepând dela viața de fiecare zi, și până la cele mai mari realizări regești în toate ramurile de activitate, domnul comandant al „Străjii Țării“ Teofil Gh. Sidorovici, le trece pe rând prin fața cetitorilor.

Fericit este poporul care are la cârmă un Suveran înțelept, dar și mai fericit este Suveranul care domnește peste un popor, care știe să-și confunde interesele și credința, cu dinasticismul strămoșesc. *Este Regele tuturor Românilor!*

D-l Teofil Gh. Sidorovici, care pe lângă că este un psiholog neintrecut, este și bărbatul care a înțeles să fixeze epocal, în scris, tot ceeace caracterizează pe M. S. Regele nostru Carol al II-lea.

Cartea despre care este vorba, va grăi tuturor veacurilor, că cel de al treilea Rege al Românilor, a condus poporul românesc la cea mai înaltă biruință sufletească și culturală.

Capitolul I. al cărții, ne descopere pe omul, drept, punctuos și cu o putere de muncă puțin comună. Marile însușiri moștenite din rassele cu cari se înrudește M. Sa Regele Carol II, sunt altoite pe omenia și credința românească.

Capitolul II. ne conduce a-l vedea pe M. Sa pe șantierele muncii naționale. Ici apare ca simbol al unității naționale, colo apare călăuzilor al destinelor poporului românesc. Ici ocrotitorul culturii și al Bisericii naționale, colo pedagog și educator al tineretului. Nu rostește un discurs fără să-și scoată din tainițele sufletului credința în Biserica strămoșilor noștri, dovedind prin aceasta tuturor că este de fapt un Rege „din grația lui Dumnezeu și voința națională“.

Capitolul III ne spune în față exemplul Marelui Străjer, care-și însoțește vorba totdeauna de fapte. In cadrele celor 4 instituții create de mintea M. Sale, (Premilitari, Străjeri, F. R. N. și Serviciul Social), îl vedem la trebă, în arșiță ca și în ploaie. La Bucșoaia ca și la Araci. La Breaza ca și la Sf. Gheorghe. Pretutindeni la rând cu toți, însoțit de augustul Său Fiu, Măria Sa Mihai, care incepând dela gradul de soldat, cât este de tinăr, dar tuturor de toate s'a făcut.

Cartea se încheie cu un album de fotografii ale M. Sale Regelui, dela naștere până azi.

Este cea mai recentă din șirul cronicelor românești.

O recomandăm călduros tuturora, cari vreau să cunoască *un Domn și o Țară!*

Pr. N. BELEA

Kurt Hielscher: UNBEKANNTES ITALIEN. (Italia necunoscută). Leipzig, 1939. (240 pagini ilustrate, cu 5 pag. introducere și o hartă. Prețul 6·80 R. M.)

Volumul asupra Italiei al aceluiaș autor a apărut cu ani înainte în 60.000 exemplare. Actualul volum cuprinde exclusiv material nou, înfățișează în imagini frumsețile ascunse ale peisajului, arhitecturii și vieții populare din Italia. Au fost selecționate cele mai interesante și bune vederi din cele 5000 luate de autor. Dela glecerii Alpilor și minunatele lacuri din Italia de nord trecem prin văi romantice, admirăm culmi îndrăznețe, palate pompoase, cetăți masive, catedrale, turnuri, arene, străzi și piețe arhaice. Volumul are o înaltă valoare educativă și distractivă.

CORIOLAN PETRANU

CRONICĂ INTERNĂ

NOUL GUVERN TĂTĂRĂSCU. Demisionând guvernul prezidat de d-l consilier regal C. Argetoianu, Majestatea Sa Regele *Carol II.* a însărcinat pe d-l consilier regal *Gh. Tătărăscu* cu formarea nouei echipe ministeriale. D-sa a isbutit să ducă la bun sfârșit însărcinarea primită, constituind un guvern de uniune națională în cadrul F.R.N.-ului.

Actualul prim-ministru este prea bine cunoscut. Personalitate de mari posibilități, harnic și intreprid, energic și împăciuitor totdeodată, d-l Gh. Tătărăscu aduce în fruntea actualului guvern chezășia realizărilor efectuate în trecuta guvernare de patru ani. Țara intreagă îl însoțește cu incredere și simpatie în greaua misiune ce o are de îndeplinit.

Noii miniștri sunt d-nii: Prof. I. I. Nistor (Culte și Arte), Ing. I. P. Gigurtu (Lucrări publice și Comunicații), Prof. Dr. Hortolomei (Sănătate), Istrate Micescu (Justiție), și Gh. Ionescu-Șișești (Agricultură), iar subsecretari de stat d-nii: Radu Portocală și Gh. Vântu (Interne), Dr. Topa (Sănătate), I. Grigorovici (Muncă) și N. Sibiceanu (Președinția Consiliului).

Au ieșit din guvern d-nii miniștri: Victor Iamandi, care a fost numit consilier regal, General Dr. N. Marinescu, Dr. N. Zigre, N. Cornățeanu, N. Ottescu și General Gh. Marinescu, precum și d-nii subsecretari de stat I. Marin Sadoveanu, V. Jinga și Aug. Filip.

D. M. Ghelmegeanu a trecut dela Ministerul Comunicațiilor la cel de Interne. Ceilalți miniștrii au rămas la departamentele lor.

D-l Grigore Gafencu păstrează și pe mai departe portofoliul externelor, spre satisfacția țării și a străinătății.

Noul guvern a fost foarte bine primit, atât în țară, cât și peste hotare.

PRIMIREA SOLEMNĂ A MĂRIEI SALE MARELUI VOEVOD MIHAI IN SENATUL ROMÂNIEI s'a făcut cu o impresionantă insuflețire în ziua de 25 Noemvrie a. c. Prințul nădejdilor românești a depus legiuitul jurământ și a rostit o cuvântare admirabilă, făgăduind că se va dedica din tot sufletul înaltelor îndatoriri pe cari le are față de poporul român.

Exact acum 25 de ani – și tot în împrejurări grele ca cele de azi – Principele Carol, Suveranul nostru iubit, își făcea intrarea solemnă în maturul corp. Această mișcătoare coincidență a prilejuit o insuflețită manifestație de simpatie și devotament a Corpurilor noastre legiuitoare la adresa Majestății Sale Regelui *Carol II.*

Măria Sa Mihai Marele Voevod de Alba-Iulia

ALEGERILE DE MITROPOLIȚI. Marele Colegiu electoral al Bisericii ortodoxe române s'a întrunit la București în zilele de 29 și 30 Noemvrie a. c. pentru a alege pe noii titulari ai Scaunelor mitropolitane din Iași și Craiova.

Pentru scaunul de cârmuitor duhovnicesc al Moldovei a fost ales P. S. S. Arhiereul Irineu Târgoviștеanul, Arhiepiscop-locotenent, fost vicar al eparhiei Râmnicului, iar pentru Scaunul de Mitropolit al Olteniei a fost ales P. S. S. Nifon Criveanu, episcopul Hușilor. Noii mitropoliți au întrunit aproape unanimitatea voturilor marelui Colegiu electoral.

I. P. S. S. Irineu Mihălcescu este o personalitate proeminentă a vieții noastre bisericești. Treizeci și cinci de ani a cheltuit – cu rodnicie – în slujba Bisericii, ca unul dintre cei mai distinși profesori pe care i-a avut Facultatea de teologie din București. Mulțimea lucrărilor sale de cuprins teologic, precum și înalta lor valoare științifică, i-a zidit autorului – azi Mitropolit – un îndeobște recunoscut prestigiu.

I. P. S. Mitropolit Nifon al Olteniei și-a arătat vrednicia ierarhică mai ales în cei cinci ani de înțeleaptă păstorire a eparhiei Hușilor.

Dată fiind buna pregătire, experiența păstoricească și râvna evanghelică a noilor mitropoliți, obștea ortodoxă – cler și credincioși deopotrivă – așteaptă cu încredere roadele semănăturii celei nouă pe care II. PP. SS. LL. o vor arunca de-aci înainte în ogorul duhovnicesc al Moldovei și Olteniei.

SERBĂRILE DELA CLUJ. Duminecă 5 Noemvrie a. c. s'a făcut sfințirea paraclisului și inaugurarea noului local al Academiei teologice ortodoxe române din Cluj. La sf. Liturghie, săvârșită de un sobor de preoți în frunte cu P. Sf. episcop *Nicolae Colan,* au luat parte: P. Sf. episcop unit Iuliu Hossu, d-l consilier regal Dr. Al. Vaida-Voevod, d-nii miniștri Petre Andrei și Traian Pop, și întreaga elită intelectuală din capitala Ardealului.

Insemnătatea zilei a fost subliniată cu iscusință în cuvântările rostite de P. Sf. episcop *Nicolae Colan,* păr. rector *Dr. L. G. Munteanu* și d-l ministru al educației naționale *Petre Andrei.*

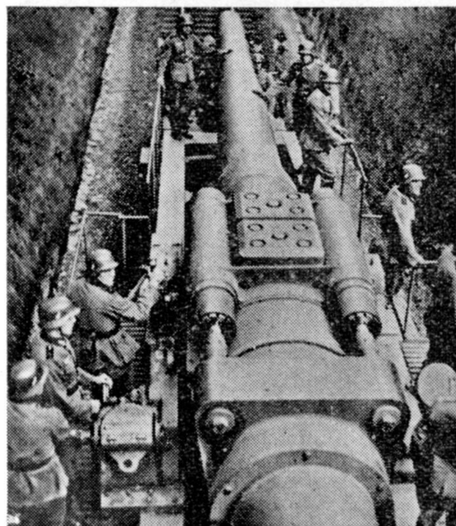
La masa frățească pe care a oferit-o Consiliul eparhial, P. Sf. episcop *Nicolae Colan* a închinat pentru Majestatea Sa Regele *Carol II.*

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu își arată osebita bucurie că a putut fi de față la marele praznic al Eparhiei ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului, praznic care încununează cu o atât de strălucită izbândă silințele P. S. Episcop Nicolae.

D. Ministru *P. Andrei,* intr'un strălucit discurs face apologia armoniei dintre cele două biserici naționale românești, armonie pe care o vede atât de frumos realizată la Cluj.

A fost o zi de mare desfătare sufletească.

CRONICA EXTERNĂ

Un tun gigantic german

PENTRU PACE. Regina Wilhelmina a Olandei şi Regele Leopold al Belgiei, după o întâlnire neaşteptată şi oarecum dramatică, au oferit din nou bunele servicii de mediaţie ale Majestăţilor Lor pentru aplanarea conflictului anglo-franco-german. Răspunsul beligeranţilor a fost negativ.

Propunerile de pace ale Suveranilor amintiţi, au avut totuşi un rezultat: Germania a repetat din nou voinţa ei de a respecta neutralitatea Belgiei şi Olandei. Svonurile privitoare la o apropiată invazie a acestor ţări de către trupele germane, cari ar urmări prin acest act de forţă să se instaleze mai aproape de Anglia, s'au mai temperat. Belgia şi Olanda stau pregătite totuşi pentru orice eventualitate.

ATENTATUL DELA MÜNCHEN. Cu prilejul îndătinatei întruniri anuale a vechei gărzi naţional-socialiste, care a avut loc la Bürgerbraukeller din München, in 9 Noemvrie a. c., cancelarul Hitler a rostit un discurs în care s'a răfuit îndeosebi cu Anglia. Câteva minute după terminarea întrunirii, explozia unei maşini infernale a prefăcut în ruini istorica berărie. Mai multe persoane au fost ucise. Atentatorul a fost prins. După spusele poliţiei secrete germane, cel ce l-a pus la cale să atenteze la viaţa Führerului ar fi cunoscutul politician german refugiat, Otto Strasser.

Atentatul a fost înfierat de toată lumea civilizată.

RĂZBOIUL. *Pe uscat.* Marea ofensivă germană împotriva liniei Maginot, aşteptată de mult, nu s'a produs. Activitate sporită a artileriei pe tot întinsul frontului şi operaţiuni de recunoaştere executate cu efective reduse.

Pe apă. Germanii urmăresc izolarea Angliei de restul lumii, plasând mine în apele ei teritoriale, pe tot întinsul coastelor. Au fost scufundate zeci de vapoare franco-engleze şi neutre, de către submarinele şi minele magnetice germane. Se crede că aceste mine magnetice, cari au făcut multe victime, ar fi arma misterioasă la care făcea aluzie cancelarul Hitler într'una din cuvântările sale recente.

Aliaţii au hotărât să ia măsuri de represalii, împiedicând exportul produselor germane pe calea mărilor. Comerţul neutrilor e mult stânjenit.

In aer. Sboruri de recunoaştere din ambele părţi. Dese atacuri ale aviaţiei germane contra vaselor de războiu, insulelor şi porturilor britanice. Pierderi însemnate de ambele părţi.

NEGOCIERILE RUSO-FINLANDEZE neajungând la nici un rezultat, delegaţia finlandeză s'a înapoiat dela Moscova. Tratativele vor continua — dupăcum se spune — pe cale diplomatică.

Dârzenia cu care finlandezii — un pumn de oameni în faţa colosului sovietic — îşi apără independenţa şi integritatea ţării lor, a făcut o impresie excelentă în lumea întreagă.

RĂZBOIUL RUSO-FINLANDEZ. Tratativele dintre guvernul sovietic şi cel finlandez au dus la un desnodământ tragic. Finlanda neputând împlini dorinţele Republicei Sovietice, care cerea câteva insule finlandeze pentru a-şi amenaja baze navale şi aviatice, precum şi importante rectificări de graniţe, trupele ruseşti au trecut hotarele ţării şi s'au angajat în luptă cu oastea pacinicei Republici finlandeze. Războiul se desfăşoară în toată amploarea. Eroica armată a Finlandei rezistă voiniceşte. Totuşi, trupele sovietice au realizat unele succese, deşi cu pierderi mari.

Ceva mai senin decât cronica externă:

Se ştie că animalele dresate ajung uneori la o impresionantă virtuositate acrobatică.

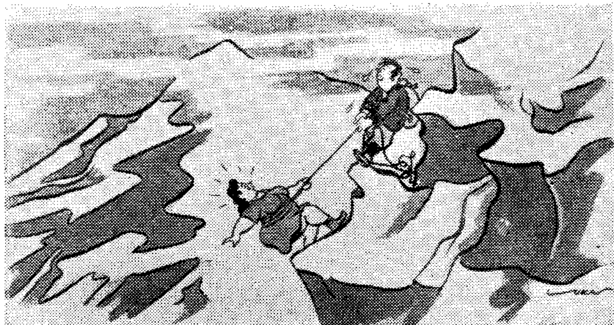
Clişeul nostru de jos reprezintă esceptionala performanţă acrobatică a unui cimpanzeu.

DELA LUME ADUNATE

Viața veselă

ALPINISM

Ea: Şi dacă s'ar întâmpla să se rupă funia?...

El: N'ai nici o grije, scumpa mea: mai am o funie de rezervă...

LĂMURIRE

La o serată, gazda – o doamnă respectabilă şi foarte bogată – îi spune unui tenor:

– Dragă domnule, mi s'a spus că ai o voce excepţională. Aş da un milion ca să te pot auzi.

– O, doamnă, dar exageraţi...

– Deloc. Gândeşte-te doar la atât: sunt surdă de doisprezece ani.

LOGIC

Levi e urmărit de justiţie, pentrucă a vândut vinuri făcute din rumegătură de lemn, şi nu din struguri.

– Ce ai de spus acuzat? îl întreabă judele.

Levi se gândeşte o clipă, apoi:

– Domnule judecător, dvoastră cunoaşteţi chimia?

– Nu.

– Domnul chimist cunoaşte codul?

– Nu.

– Atunci, dacă dvoastră care sunteţi un om atât de instruit nu cunoaşteţi chimia, iar domnul expert, care e un mare savant, nu cunoaşte codul, cum vreţi ca un biet ovrei să le cunoască pe amândouă?

FIECARE CU OPINIA LUI

— Rău faci că bei, şi vii acasă în halul ăsta...

— Nu fac rău că beau... fac rău că viu acasă!...

ISTEŢIME

– Când am venit la New-York, aveam un singur dolar în buzunar. Cu asta am început.

– Şi ce-ai făcut cu dolarul?

– Am telegrafiat lui tata să-mi trimită bani.

LA POMPEI

D. X., mare moşier cu trei conace, a plecat în Italia să viziteze ţara şi să admire civilizaţia romană.

Printre alte oraşe, a văzut şi Pompeiul, desgropat, după cum se ştie, aproape în întregime din cenuşa Vezuviului.

– Era frumos? – îl întreabă un vecin la întoarcere.

– Hm, aşa ş'aşa. I-ar trebui însă, multe reparaţii...

DRAGOSTE CU TOANE

– Te-ai hotărât, aşadar, să te măriţi. Eu găsesc că un asemenea pas în viaţă trebueşte făcut cu multă chibzuinţă. Nu ştii nici numele agentului acela de poliţie care ţi-a sucit capul şi cu care vrei să te măriţi.

– Nu-i ştiu numele, mă, dar nu face nimic. I-am luat numărul...

LA FACULTATE

Profesorul: – Enumără-mi vasele craniului uman.

Studentul în medicină stă, cugetă, în sfârşit, după multă ezitare răspunde:

– E ciudat că nu mi le aduc aminte. Dar vă rog să mă credeţi că le am pe toate în cap.

FRIZERUL SCOŢIAN

Scoţienii se bucură de o mare popularitate prin tot felul de anecdote care circulă despre poznele şi despre spiritul lor exagerat de economie.

Foarte anevoie, un frizer scoţian s'a hotărât, însfârşit, să mai angajeze un băiat şi i-a spus:

– Vara am să te plătesc cu mai puţin decât iarna, fiind mai puţin de lucru.

– Totuşi, a cutezat să îngăimeze tânărul, şi vara se tund oamenii ca şi iarna.

– Da, dar nu te vei mai osteni să le ţii pardesiul...

PRUDENŢĂ

Bercu se scarpină şi se vaetă.

– Când o să scap eu de mâncărimile astea afurisite? – m'au dat gata, înebunesc.

– De ce nu iei o doctorie? intervine văru-său Sami.

– Câte n'am cercat: spirt, pudră, alifie, de toate. De geaba.

– Ascultă Bercu, intervine Sami inspirat, ar trebui să cerci să faci o bae.

– Asta nu, răspunse Bercu cu hotărâre: dacă rămân cu obiceiul?...

„REVISTA TEOLOGICĂ"

ORGAN PENTRU ŞTIINŢA ŞI VIAŢA BISERICEASCĂ

APARE LUNAR

SUB PATRONAJUL Î. P. S. MITROPOLIT **NICOLAE** AL ARDEALULUI

Credincioasă menirii cu care a fost întemeiată acum 30 de ani, „Revista Teologică" publică în fiecare număr studii şi articole bine întocmite, ia atitudine faţă de toate problemele cari interesează viaţa bisericească, tipăreşte predici model, oferă cititorilor o bogată vitrină a celor mai nouă şi mai bune cărţi teologice române şi streine, informează exact despre evenimentele bisericeşti, naţionale şi culturale şi dă răspunsuri competente la toate nedumeririle pe cari le stârnesc unele probleme de practică bisericească.

„Revista Teologică" apare în condiţii tehnice iroproşabile şi cu o regularitate pilduitoare.

Tuturor celorce o vor abona dela *1 Ianuarie 1940*, „Revista Teologică" le oferă în dar UN VOLUM DE PREDICI ANTISECTARE, în afară de alte surprize pe cari le pregăteşte abonaţilor ei, din prilejul întrării în al 30-lea an de apariţie regulată.

Abonamentul anual, de Lei 260, urmează a se trimite până la 1 Ianuarie 1940 cel mai târziu, la adresa:

ADMINISTRAŢIA „REVISTA TEOLOGICĂ"
SIBIU, STRADA MITROPOLIEI Nr. 24—28

BUCEGI

(Clişeu: „România" revista O. N. T.)

TIPARUL TIPOGRAFIEI EPARHIEI ORT. ROM. CLUJ

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTĂ DE FAMILIE – APARE LUNAR

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE AN 100 LEI. UN NUMĂR 20 LEI

REDACȚIA: CLUJ, EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

ADMINISTRAȚIA: CLUJ, LIBRĂRIA EPARHIALĂ, PIAȚA CUZA VODĂ 6

———o-o———

ÎN ACEST NUMĂR:

VIAȚA VESELĂ – NUMEROASE ILUSTRAȚII